

Moskovkin, V. M., and Rakovskaya-Samoylova, A. Kh. "Yevropeyskiy opyt innovatsionnogo regionalnogo razvitiya i sozdaniya mezhregionalnykh tematicheskikh setey" [European experience of innovative regional development and creation of interregional thematic networks]. *Biznes Inform*, no. 5-6 (2004): 28-36.

Patel, P., and Pavitt, K. "The nature and economic importance of national innovation systems". *STI Review*, no. 14 (1994): 9-32.

Petrukhina, N. V. "Vliyaniye prostranstvennogo faktora na formirovaniye natsionalnoy innovatsionnoy sistemy" [Influence of the spatial factor on the formation of the national innovation

system]. *Vestnik Bryanskogo gosudarstvennogo tekhnicheskogo universiteta*, no. 3 (2017): 156-163.

Rothwell, R. "Creating a Regional Innovation-Oriented Infrastructure: The Role of Public Procurement". *Annals of Public and Cooperative Economics*, no. 2 (1984): 159-172.

Rothwell, R. "Technology-Based Small Firms and Regional Innovation Potential: The Role of Public Procurement". *Journal of Public Policy*, no. 4 (1984): 307-332.

Rothwell, R. "The role of technology in industrial change: implications for regional policy". *Regional Studies*. Vol. 16, no. 5 (1982): 361-369.

УДК 005 591.6-047.44(477)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

©2018 ЧЕРНОІВАНОВА Г. С.

УДК 005 591.6-047.44(477)

Черноіванова Г. С. Концептуальні засади оцінювання інноваційної активності на підприємстві

Метою статті обрано формування підходу до оцінювання інноваційної активності на підприємстві. Побудовано логіку процесу оцінювання інноваційної активності на макрорівні. Обґрунтовано концептуальні засади щодо оцінювання інноваційної активності на підприємстві. Запропоновано концептуальні положення щодо оцінювання інноваційної активності на підприємстві, які містять такі наукові результати: виділено перелік факторів мікросередовища, які впливають на інноваційну активність підприємств, їм у відповідність поставлено статистичні показники, що дають змогу провести оцінювання; проведено оцінювання інноваційної активності сучасних українських підприємств, яке дозволило виявити негативні тенденції, напрямки та пріоритети їх інноваційного розвитку.

Ключові слова: оцінювання інноваційної активності, фактори мікросередовища, інноваційна праця, показники оцінювання.

Рис.: 7. **Бібл.:** 8.

Черноіванова Ганна Степанівна – кандидат економічних наук, докторант, доцент кафедри менеджменту та бізнесу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: anna1213ch@ukr.net

УДК 005 591.6-047.44(477)

Черноіванова А. С. Концептуальные основы оценки инновационной активности предприятия

Целью статьи выбрано формирование подхода к оценке инновационной активности на предприятии. Построена логика процесса оценки инновационной активности на микроуровне. Обоснованы концептуальные основы относительно оценки инновационной активности на предприятии. Предложены концептуальные положения по оценке инновационной активности на предприятии, которые содержат следующие научные результаты: выделен перечень факторов микросреды, влияющих на инновационную активность предприятий, им в соответствие поставлены статистические показатели, которые позволяют провести оценку; проведена оценка инновационной активности современных украинских предприятий, которая позволила выявить негативные тенденции, направления и приоритеты их инновационного развития.

Ключевые слова: оценивание инновационной активности, факторы микросреды, инновационный труд, показатели оценивания.

Рис.: 7. **Библ.:** 8.

Черноіванова Анна Степановна – кандидат экономических наук, докторант, доцент кафедры менеджмента и бизнеса, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: anna1213ch@ukr.net

UDC 005 591.6-047.44(477)

Chernoivanova H. S. The Conceptual Foundations of Assessment of Innovation Activity of Enterprise

The article is aimed at forming an approach to assessing the innovation activity at enterprise. The logic of the process of assessment of innovation activity, built at the micro-level, is presented. The conceptual foundations concerning assessment of innovation activity at enterprise are substantiated. The author suggests the conceptual provisions on assessment of innovation activity at enterprise, which contain the following scientific results: a list of factors of micro-environment, influencing innovation activity of enterprises is allocated, the corresponding statistical indicators that allow an assessment to be carried out, are provided; an assessment of innovation activity of several contemporary Ukrainian enterprises is carried out, which has allowed to identify negative tendencies, directions, and priorities of innovation development of these enterprises.

Keywords: assessment of innovation activity, factors of micro-environment, innovative labor, indicators of assessment.

Fig.: 7. **Bibl.:** 8.

Chernoivanova Hanna S. – PhD (Economics), Candidate on Doctor Degree, Associate Professor of the Department of Management and Business, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: anna1213ch@ukr.net

Перманентний та своєчасний моніторинг складових і факторів розвитку інноваційного клімату та інноваційної спроможності промислових підприємств в Україні, побудова ефективної інноваційної політики щодо стимулювання та мотивації впровадження інструментів й механізмів удосконалення інноваційної діяльності та інновацій-

ності праці робітників є актуальною науково-практичною проблемою побудови конкурентоспроможної економіки.

Зростання зацікавленості вітчизняних і зарубіжних учених до питань інноваційної діяльності та інноваційної праці, виявлення основних тенденцій їх розвитку, а також процесу їх оцінювання на макрорів-

ні простежується в цілому ряді наукових праць. Так, автори роботи [1] розглядають аналітичну ретроспекцію стану й умов інноваційної діяльності. Ткаченко А. М. і Дробецька Т. О. [2] пропонують підхід до оцінювання інноваційного потенціалу та інноваційної активності підприємства. Автори роботи [3] задля оцінки внутрішнього мікросередовища інноваційного розвитку виділяють індикатори інноваційної діяльності. Але слід зазначити, що поза увагою науковців залишилися особливості оцінювання внутрішнього мікросередовища, що впливає на розвиток інноваційної діяльності та інноваційної праці підприємств. Це свідчить про актуальність розробки підходу до оцінювання інноваційної активності сучасних підприємств.

Метою статті обрано формування підходу до оцінювання інноваційної активності на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі наукові завдання:

- 1) побудувати логіку процесу оцінювання інноваційної активності на мікрорівні;
- 2) виділити фактори мікросередовища, що впливають на інноваційну активність підприємства;
- 3) обґрунтувати концептуальні засади до оцінювання інноваційної активності на підприємстві.

Оскільки в економічній літературі [1–4 та ін.] відсутня чіткість у визначенні підходу до оцінювання інноваційної активності на підприємстві, автором було сформульовано концептуальні положення, що лежатимуть в основі такого підходу.

По-перше, аналіз економічної літератури, використання досліджень міжнародної бізнес-школи INSEAD [5] і даних Державної служби статистики України з питань забезпечення інноваційної праці [6] дозволили побудувати таку логіку процесу оцінювання інноваційної активності на підприємстві (рис. 1).

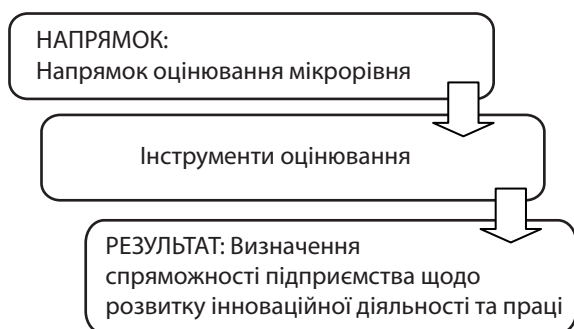

Рис. 1. Схема логіки процесу оцінювання інноваційної активності на підприємстві

По-друге, за результатами попередніх досліджень для оцінки й аналізу внутрішнього мікросередовища пропонується використання індикаторів розвитку підприємств та організацій, що займаються інноваційною працею, та індикаторів фінансування інноваційної активності підприємств.

По-третє, напрямок оцінювання мікрорівня розвитку інноваційної активності пропонується досліджувати за допомогою показників:

- 1) кількість наукових організацій та підприємств;
- 2) джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств;
- 3) впровадження інновацій на промислових підприємствах.

По-четверте, впровадження інновацій на промислових підприємствах пропонується аналізувати за двома напрямками – тенденція щодо привабливості впровадження інновацій та якісна структура інновацій.

Проведення на основі розроблених концептуальних положень дослідження дозволило отримати такі висновки.

Кількість наукових організацій та підприємств. Упродовж 2017 р. наукові дослідження і розробки (далі – НДР) в Україні виконували 963 організації, 45,8% з яких відносилися до державного сектора економіки, 39,0% – до підприємницького, 15,2% – до сектора вищої освіти. Динаміку кількості організацій, які здійснюють наукову діяльність за період 1991–2017 рр., представлено на рис. 2.

З 1991 р. по 2005 р. тенденція кількості підприємств, що здійснюють наукові дослідження та розробки, мала стабільно високий характер, однак починаючи з 2006 р. їх кількість поступово зменшується. У 2017 р. порівняно з 2006 р. їх кількість зменшилася на 489 одиниць, а з 1991 р. – на 28,3%. Найбільша кількість підприємств за період 1991–2017 рр. була зафіксована в 1998 р. (1518), а найменша – у 2017 р. (963 підприємства). Побудова модель підтверджує той факт, що в подальшому, на жаль, негативна тенденція зменшення кількості організацій, що здійснюють наукову діяльність, продовжиться. Це свідчить про суттєву негативну зміну інноваційного клімату в країні та неефективне стимулювання інноваційної активності підприємств та організацій.

У 2017 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 759 підприємств, або 16,2% обстежених промислових. У розрізі видів економічної діяльності слід виокремити підприємства з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (53,8%), інших транспортних засобів (37,1%), комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (34,0%), напоїв (25,9%), електричного устаткування (25,2%), хімічних речовин і хімічної продукції (25,0%). Серед регіонів вищою за середню в Україні частка інноваційно активних підприємств була в Харківській, Тернопільській, Миколаївській, Черкаській, Кіровоградській, Івано-Франківській, Запорізькій, Сумській областях та м. Києві.

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств визначив, що в

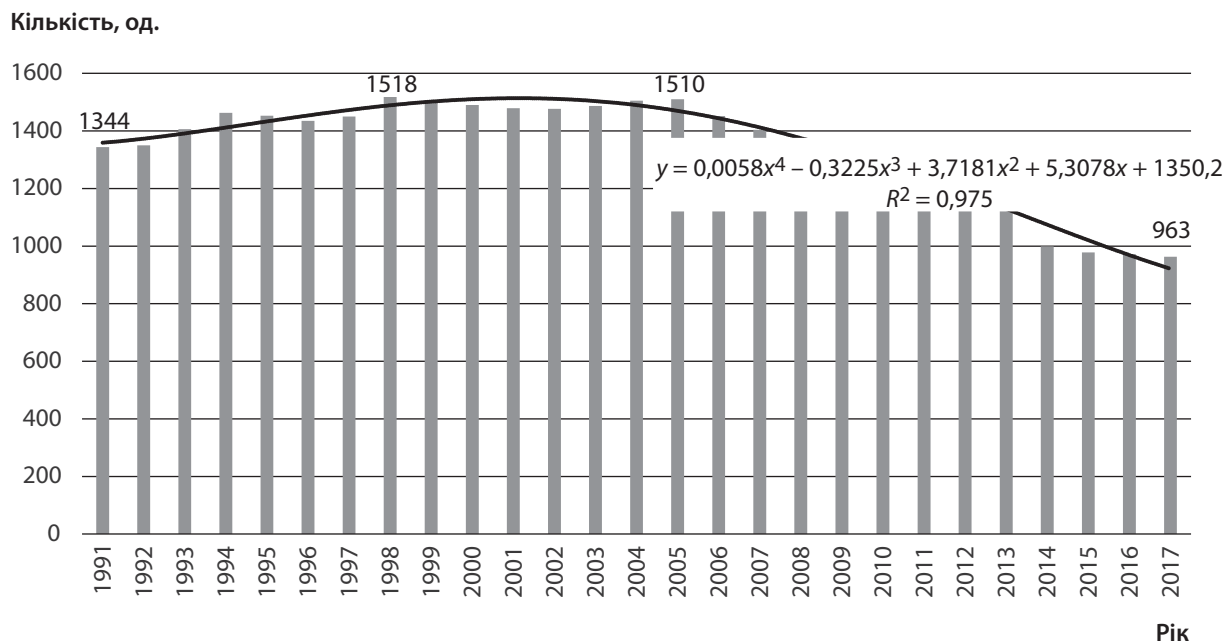

Рис. 2. Кількість організацій, які виконували наукові дослідження та розробки за період 1991–2017 рр.

Джерело: складено за [7].

основному воно здійснюється за рахунок власних коштів підприємств (рис. 3).

На рис. 4 наведено динаміку власних коштів підприємств, що направляються на фінансування інноваційної діяльності.

Графік власних коштів свідчить про сформовану стійку тенденцію позв'язання інноваційної активності промислових підприємств України. Так, за період 2000–2016 рр. (2017 р. не залучений до аналізу на підставі зміни методології розрахунку показника)

значення цього показника зросло в 15 разів. Тобто керівники промислових підприємств розуміють, що тільки завдяки інноваційній активності, впровадженню технологічних, технічних, управлінських інновацій, стимулюванню інноваційної праці вони зможуть бути конкурентоспроможними на національному та світовому ринках.

Що стосується розподілу витрат на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт, можна зазначити, що відповідно до видів робіт ви-

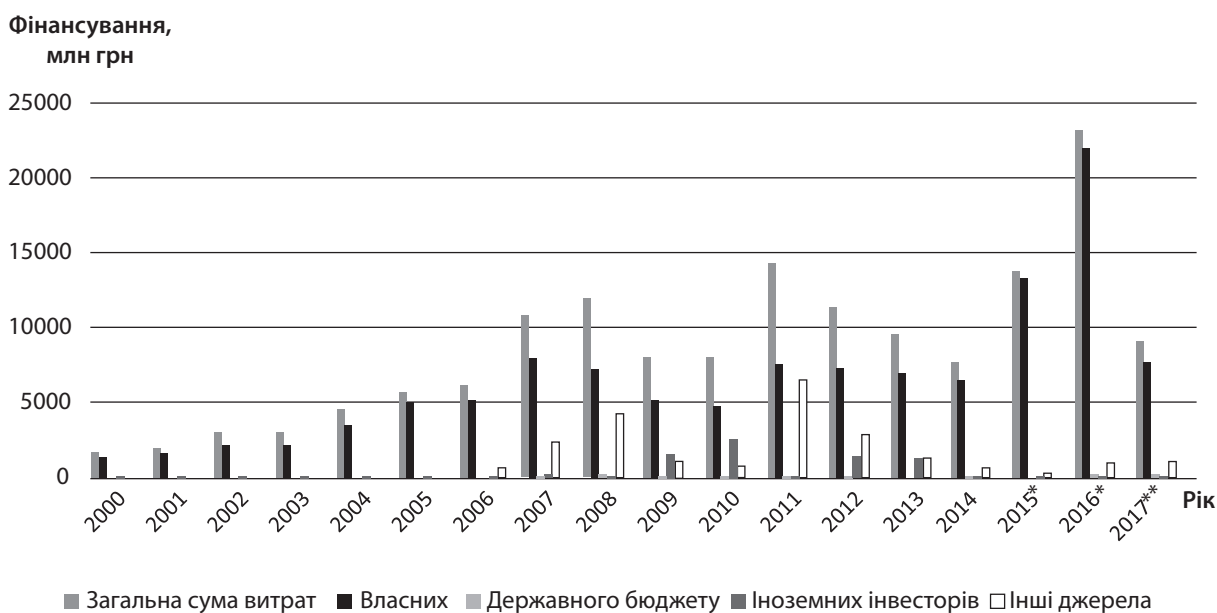

Рис. 3. Розподіл джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств, млн грн

Примітка: * – дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях; ** – дані наведені за результатами державного статистичного спостереження за формою № ІНН «Обстеження інноваційної діяльності підприємств за період 2014–2016 років» (за міжнародною методологією).

Джерело: складено за [6].

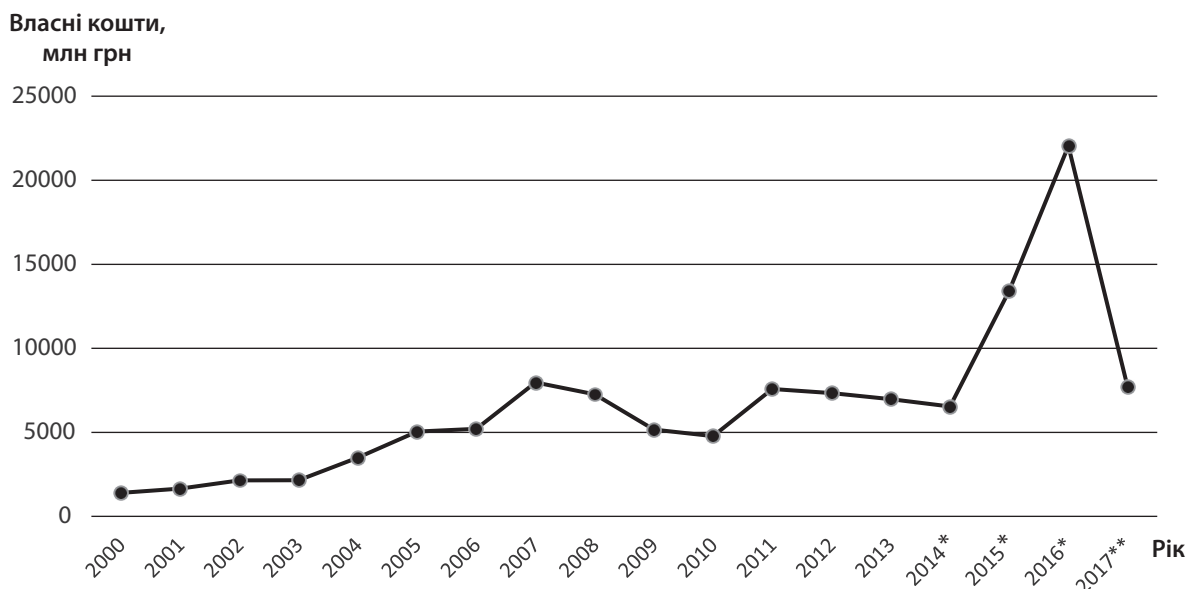

Рис. 4. Тенденція зміни власних коштів промислових підприємств, спрямованих на фінансування їх інноваційної діяльності

Примітка: * – дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях; ** – дані наведені за результатами державного статистичного спостереження за формою № ІНН «Обстеження інноваційної діяльності підприємств за період 2014–2016 років» (за міжнародною методологією).

трати розподіляються на фундаментальні, прикладні дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки, причому в середньому 56% витрат припадає на останній вид робіт (рис. 5).

Аналізуючи наведену динаміку (див. рис. 5), можна зазначити, що за 8 років змінилася тенденція розподілу витрат між фундаментальними та прикладними дослідженнями в бік збільшення останніх, тобто сьогодні в Україні робиться акцент на при-

кладних дослідженнях, що призначені швидко імплементуватися у практику діяльності господарюючих суб'єктів. Так, якщо у 2010 р. витрати на фундаментальні дослідження перевищували прикладні на 37%, то у 2017 р. витрати на прикладні дослідження були більше за витрати на фундаментальні дослідження на 10%. У 2016 р. 19,3% загального обсягу витрат спрямовувалися на виконання фундаментальних наукових досліджень, які на 91,7% було профінансовано

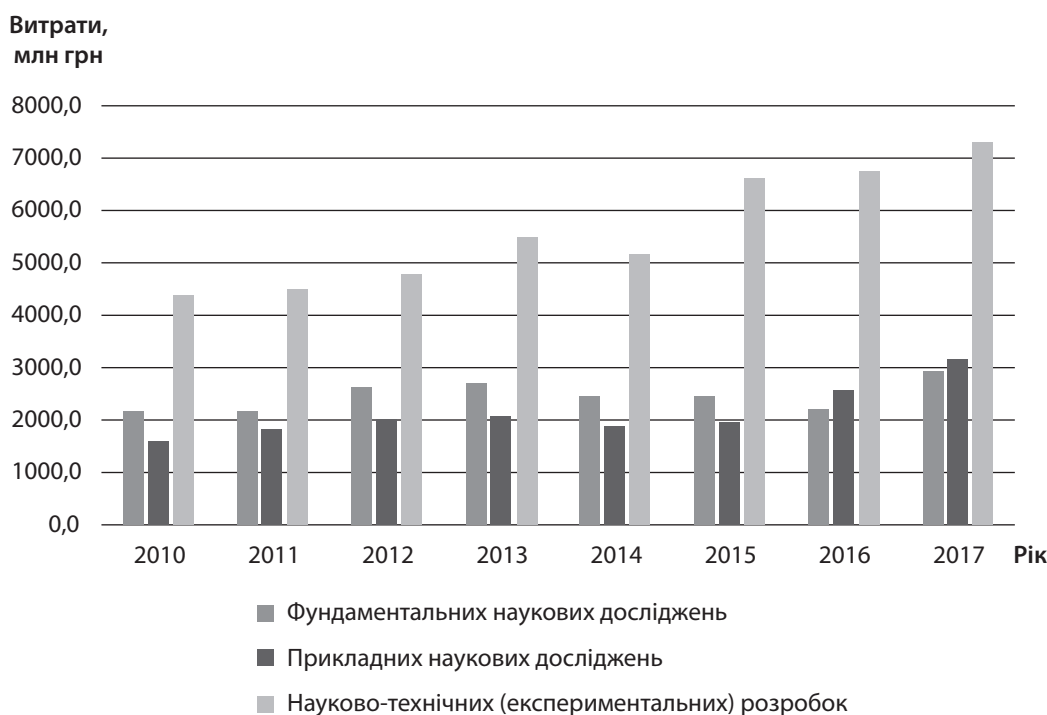

Рис. 5. Розподіл витрат на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт, млн грн

за рахунок коштів бюджету. Частка витрат на виконання прикладних наукових досліджень становила 22,2%, які на 49,5% фінансувалися за рахунок коштів бюджету та на 31,2% – за рахунок коштів організацій підприємницького сектора. На виконання науково-технічних (експериментальних) розробок було спрямовано 58,5% загального обсягу витрат, які на 37,4% профінансовані організаціями підприємницького сектора, на 34,0% – іноземними фірмами та на 13,5% – за рахунок власних коштів.

Динаміку питомої ваги підприємств промисловості, що впроваджували інновації, у загальній їх кількості представлено на *рис. 6*.

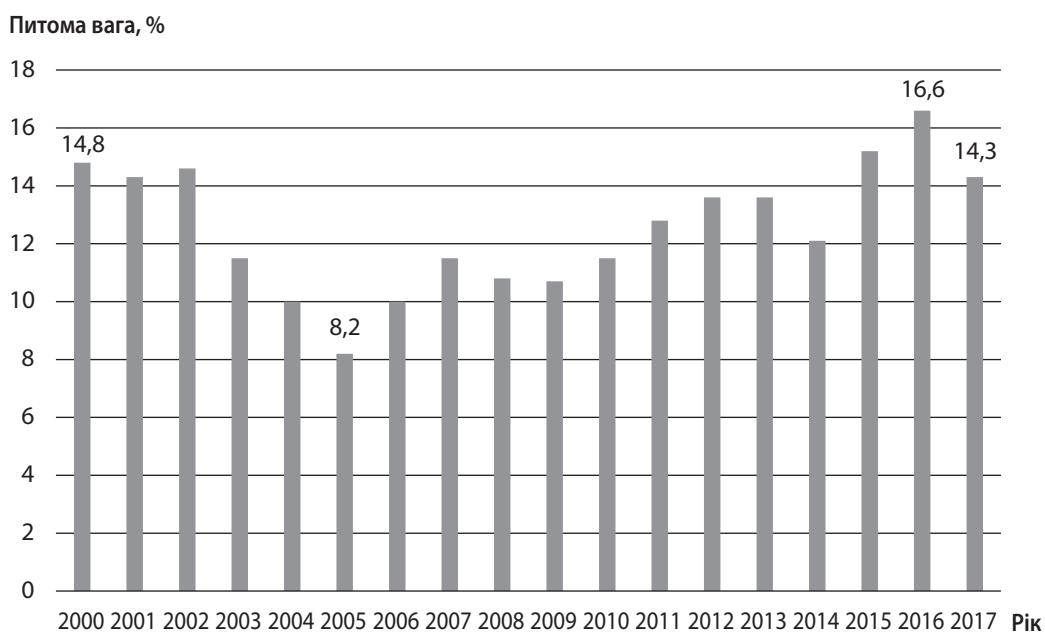

Рис. 6. Графік питомої ваги підприємств промисловості, що впроваджували інновації

Аналізуючи графік, можна зробити висновок про нестійку тенденцію впровадження інновацій в промисловості. Найменше значення цього показника припадає на 2005 р., що є точкою локального мінімуму, яка характеризує зміну спадної тенденції на висхідну. Дійсно, за період 2005–2016 рр. питома вага підприємств, що впроваджували інновації, зросла вдвічі й склала 16,6% від загальної кількості підприємств промисловості.

Але, незважаючи на позитивність цієї тенденції, на жаль, питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової продукції має протилежну, негативну тенденцію. Так, найбільше значення цього показника припадає на 2000 р. (9,4%), 2001 р. (6,8%) та період 2005–2007 рр. (6,7%). Починаючи з 2008 р., в Україні сформувалася спадна тенденція цього показника, і станом на 2017 р. його значення складає тільки 0,7%.

Якісну структуру інновацій складають впровадження технологічних процесів, інноваційних видів продукції, нових видів техніки. На *рис. 7* наведено

динаміку впровадження технологічних процесів та інноваційних видів продукції за період 2000–2017 рр.

Аналіз наведених графіків дозволяє зробити висновки, що, починаючи з 2005 р., ці тенденції односпрямовані й мають стагнаційний характер. Сплеск виробництва інноваційних видів продукції у 2000–2005 рр. був спровокований, з одного боку, недосконалістю законодавчої бази тих років, з іншого, – об'єктивним процесом створення нових видів продукції.

Серед регіонів [8], підприємства яких створили передові технології, найбільшу питому вагу займали у 2014 р. такі: м. Київ – 28,3% (порівняно з 2012 р. простежується зменшення підприємств, які створили

передові технології, у 2,1 разу; з 2010 р. – у 1,7 разу); у Харківській області – 16% (порівняно з 2012 р. їх кількість зменшилася в 1,4 разу; з 2010 р. – у 1,35 разу); у Дніпропетровській та Івано-Франківській областях: у 2014 р. – 7,5%, у Донецькій – 5,6% (порівняно з 2012 р. зменшилася у 2,5 разу; з 2013 р. – у 2,3 разу). Проте в Івано-Франківській області порівняно з 2012 р. даний показник зріс у 1,3 разу.

Поряд зі збільшенням інноваційно активних промислових підприємств, на жаль, показники стану інноваційних процесів та використання їх у економіці в Україні залишаються надзвичайно низькими, науково-технічні розробки та їх впровадження сьогодні – одна з найбільш неврегульованих сфер суспільного життя. Серед причин такого занепаду інтелектуального потенціалу слід назвати не тільки недостатній рівень фінансування, але й відсутність єдиної продуманої державної підтримки інноваційних процесів.

Головними інноваціями на промислових підприємствах є виробництво та освоєння інноваційних видів продукції. Але найприбутковішим у довгостро-

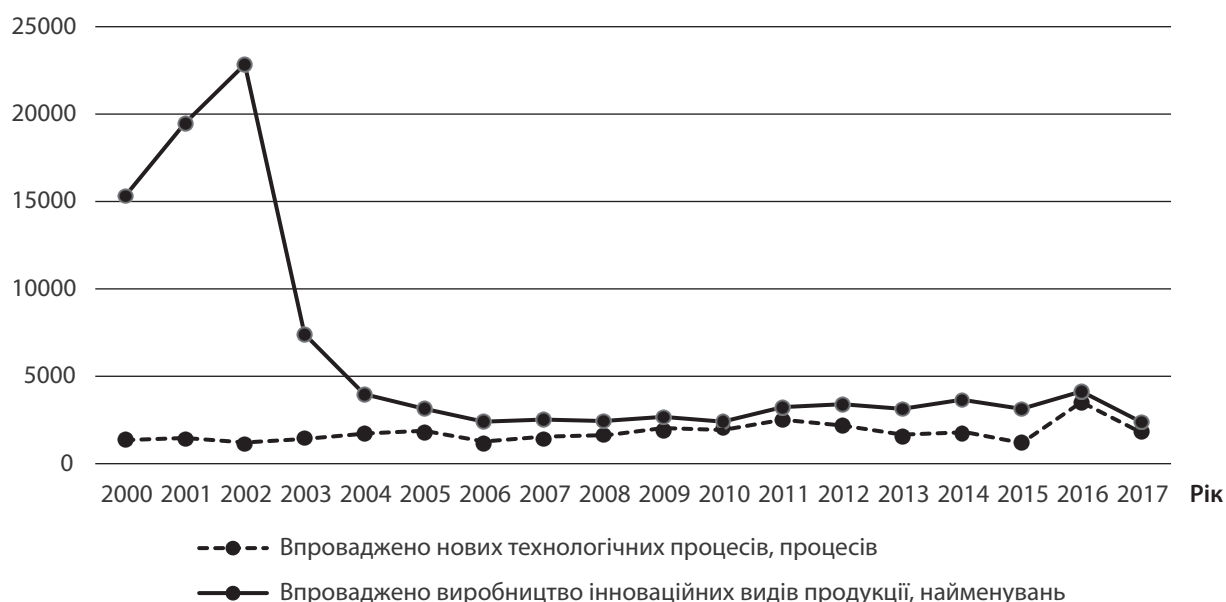

Рис. 7. Види інновацій промислових підприємств

ковій перспективі є створення та впровадження саме технологічних інновацій, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності та можливості виходу на міжнародні ринки. Непослідовність української держави у проведенні науково-технічної та інноваційної політики та підтримці високотехнологічних виробництв призвела до вкрай негативних структурних змін в економіці – занепаду високотехнологічних підприємств і домінування низькотехнологічних сировинних виробництв. Цим зумовлено фактичне згорання інноваційної діяльності у промисловості. В Україні з 1991 р. через непослідовність у проведенні науково-технологічної та інноваційної політики та її низьку ефективність закріплюються тенденції до технологічного відставання від розвинених країн світу.

ВИСНОВКИ

Запропоновані концептуальні положення щодо оцінювання інноваційної активності на підприємстві містять такі наукові результати: виділено перелік факторів мікросередовища, які впливають на інноваційну активність підприємств та поставлено їм у відповідність статистичні показники, які дають змогу провести оцінювання; проведено оцінювання інноваційної активності сучасних українських підприємств, яке дозволило виявити негативні тенденції, напрямки та пріоритети їх інноваційного розвитку.

Напрямок подальшого дослідження може бути обрано побудову системи моніторингу інноваційної праці на підприємстві. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваленко О. В., Конащук В. Л., Кромська Л. А. Управління інноваційною діяльністю: шляхи вдосконалення: монографія. Запоріжжя: ЗДІА, 2014. 144 с.

2. Ткаченко А. М., Дробецька Т. О. Формування інноваційних підходів до управління металургійним підприємством: монографія. Дніпропетровськ: Вид-во ДВНЗ УДХТУ, 2015. 188 с.

3. Индикаторы инновационной деятельности: 2015: стат. сб. / Городникова Н. В., Гохберг Л. М., Дитковский К. А. и др. М.: НИУ ВШЭ, 2015. 320 с.

4. Методологія та технологія управління сучасними підприємствами: теоретичний та практичний аспекти: монографія / під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. І. Лепейко. Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 338 с.

5. The Global Innovation Index 2014. The Human Factor in Innovation. Cornell University, INSEAD, WIPO, 2014. 400 p.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>

7. Наукова та інноваційна діяльність України: статистичний збірник / Державна служба статистики України; за ред. О. О. Кармазіна. Київ: ТОВ «Август Трейд», 2017. 141 с.

8. Статистичний збірник «Регіони України», ч. 2. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm

REFERENCES

Gorodnikova, N. V. et al. *Indikatoriy innovatsionnoy deyatel'nosti: 2015: stat. sb.* [Indicators of innovation activity: 2015: statistical yearbook]. Moscow: NIU VShE, 2015.

Kovalenko, O. V., Konashchuk, V. L., and Kromska, L. A. *Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu: shliakhy vdoskonalennia* [Innovative business management: ways to improve]. Zaporizhzhia: ZDIA, 2014.

Metodolohiia ta tekhnolohiia upravlinnia suchasnymy pidpriemstvamy: teoretychny ta praktychny aspekty [Methodology and technology of modern enterprises management: theoretical and practical aspects]. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU im. S. Kuznetsia, 2014.

Naukova ta innovatsiina diialnist Ukrainy: statystychny zbirnyk [Scientific and innovative activity of Ukraine: statistical yearbook]. Kyiv: TOV «Avhust Treid», 2017.

Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. <http://ukrstat.gov.ua/>

"Statystychnyi zbirnyk «Rehiony Ukrainy»" [Statistical yearbook "Regions of Ukraine"]. Part 2. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm

The Global Innovation Index 2014. The Human Factor in Innovation. Cornell University, INSEAD, WIPO, 2014.

Tkachenko, A. M., and Drobetska, T. O. *Formuvannia innovatsiinykh pidkhodiv do upravlinnia metalurhiinykh pidpriemstvom* [Formation of innovative approaches to the management of metallurgical enterprises]. Dnipropetrovsk: Vyd-vo DVNZ UDKhTU, 2015.

УДК 338.27

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

©2018 НОСАЧ І. В., БОНДАРЕНКО Л. Ф., ВОДОЛАЗСЬКА Н. В., ХИЛЬ Л. П.

УДК 338.27

Носач І. В., Бондаренко Л. Ф., Водолазська Н. В., Хиль Л. П. Напрями оптимізації управління інноваційними процесами на авіаційних підприємствах

Основними цілями даної статті є виявлення напрямів оптимізації управління інноваційними процесами на авіаційних підприємствах в умовах конкурентного середовища, а також розробка моделі оцінювання ефективності інновацій та їх впливу на кінцевий результат і соціально-економічний потенціал компанії. Окреслено особливості інноваційної діяльності авіакомпаній; проаналізовано обсяги та динаміку інновацій в основні фонди авіаційних підприємств; деталізовано механізм управління ефективністю інновацій; запропоновано методику оцінки інноваційних процесів; побудовано структуру інноваційного процесу на авіаційному підприємстві; досліджено результати розробленої концепції управління інноваційними процесами в авіакомпаніях на основі впроваджуваного механізму.

Ключові слова: інноваційна діяльність, авіакомпанія, інноваційний процес, механізм інновацій, персонал, інформаційне забезпечення інноваційної діяльності.

Рис.: 3. **Формул:** 4. **Бібл.:** 8.

Носач Ірина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, викладач-методист, Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету (вул. Перемоги, 17/6, Кременчук, Полтавська область, 39600, Україна)

Бондаренко Людмила Федорівна – викладач, Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету (вул. Перемоги, 17/6, Кременчук, Полтавська область, 39600, Україна)

Водолазська Наталія Вікторівна – викладач, Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету (вул. Перемоги, 17/6, Кременчук, Полтавська область, 39600, Україна)

E-mail: golovenskaya79@gmail.com

Хиль Людмила Петрівна – викладач, Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету (вул. Перемоги, 17/6, Кременчук, Полтавська область, 39600, Україна)

УДК 338.27

UDC 338.27

Носач И. В., Бондаренко Л. Ф., Водолазская Н. В., Хиль Л. П.
Направления оптимизации управления инновационными процессами на авиационных предприятиях

Nosach I. V., Bondarenko L. F., Vodolazska N. V., Khyly L. P.
The Directions of Optimization of Management of Innovation Processes at Airline Enterprises

Основными целями данной статьи являются выявление направлений оптимизации управления инновационными процессами на авиационных предприятиях в условиях конкурентной среды, а также разработка модели оценки эффективности инноваций и их влияния на конечный результат и социально-экономический потенциал компании. Обозначены особенности инновационной деятельности авиакомпаний; проанализированы объемы и динамика инноваций в основные фонды авиационных предприятий; детализирован механизм управления эффективностью инноваций; предложена методика оценки инновационных процессов; построена структура инновационного процесса на авиационном предприятии; исследованы результаты разработанной концепции управления инновационными процессами в авиакомпаниях на основе внедряемого механизма.

The main objectives of this article are identifying directions for optimizing management of innovation processes at airline enterprises in a competitive environment, as well as developing a model to assess the efficiency of innovations and their impact on the final result and the socio-economic potential of the company. Features of innovative activity of airline enterprises are indicated; volumes and dynamics of innovations in the basic funds of airline enterprises are analyzed; a mechanism for management of innovation efficiency is detailed; a methodology of assessment of innovative processes is proposed; the structure of innovation process at airline enterprise is designed; results of the developed conception of management of innovation processes at airline enterprises, based on the introduced mechanism, are researched.

Ключевые слова: инновационная деятельность, авиакомпания, инновационный процесс, механизм инноваций, персонал, информационное обеспечение инновационной деятельности.

Keywords: innovation activity, airline enterprise, innovation process, mechanism of innovations, staff, information support of innovation activity.

Рис.: 3. **Формул:** 4. **Библ.:** 8.

Fig.: 3. **Formulae:** 4. **Bibl.:** 8.

Носач Ирина Владимировна – кандидат педагогических наук, преподаватель-методист, Кременчуцкий летный колледж Национального авиационного университета (ул. Победы, 17/6, Кременчук, Полтавская область, 39600, Украина)

Nosach Iryna V. – PhD (Pedagogy), Lecturer-Methodist, Kremenchug Flight College of National Aviation University (17/6 Peremohy Str., Kremenchuk, Poltava region, 39600, Ukraine)

Бондаренко Людмила Федоровна – преподаватель, Кременчуцкий летный колледж Национального авиационного университета (ул. Победы, 17/6, Кременчук, Полтавская область, 39600, Украина)

Bondarenko Liudmila F. – Lecturer, Kremenchug Flight College of National Aviation University (17/6 Peremohy Str., Kremenchuk, Poltava region, 39600, Ukraine)

Водолазская Наталья Викторовна – преподаватель, Кременчуцкий летный колледж Национального авиационного университета (ул. Победы, 17/6, Кременчук, Полтавская область, 39600, Украина)

Vodolazska Nataliia V. – Lecturer, Kremenchug Flight College of National Aviation University (17/6 Peremohy Str., Kremenchuk, Poltava region, 39600, Ukraine)

E-mail: golovenskaya79@gmail.com

E-mail: golovenskaya79@gmail.com

Хиль Людмила Петровна – преподаватель, Кременчуцкий летный колледж Национального авиационного университета (ул. Победы, 17/6, Кременчук, Полтавская область, 39600, Украина)

Khyly Liudmyla P. – Lecturer, Kremenchug Flight College of National Aviation University (17/6 Peremohy Str., Kremenchuk, Poltava region, 39600, Ukraine)